

Transcripció del vídeo: Explicació dels ordres clàssics de l'arquitectura

Dr. Beth Harris i Dr. Steven Zucker

Novembre de 2016

(Música)

–**Dr. Steven Zucker:** L'arquitectura és un llenguatge. I ja sabem què passa quan aprenem un nou terme, una nova paraula, que comencem a veure-la a tot arreu? Crec que passa el mateix amb l'arquitectura. Aprenem un nou vocable arquitectònic, o forma arquitectònica, i la comencem a identificar a tot arreu.

–**Dr. Beth Harris:** Això és especialment cert de les ordres de l'arquitectura clàssica. Perquè són aquestes les que, fonamentalment, han determinat la major part de l'arquitectura occidental. I ho han estat fent des de fa 2.500 anys.

–**Dr. Steven Zucker:** Estem bàsicament parlant d'estils d'arquitectura que la cultura de l'antiga Grècia va desenvolupar principalment per als seus temples. Tens raó quan dius que l'hem continuat utilitzant.

–**Dr. Beth Harris:** Tenim diversos exemples contemporanis que podem apreciar constantment.

–**Dr. Steven Zucker:** Però el que cal recordar és que, en realitat, només és

Figura 1: Fotograma del vídeo

una disfressa d'un antic i primitiu sistema de construcció.

–**Dr. Beth Harris:** Així que ens hem de traslladar a Stonehenge, i recuperar aquell antic, sistema de construcció anomenat “arquitectura de la llinda”. Aquest és el més fonamental, el més bàsic, el més antic tipus de sistema arquitectònic. Les columnes són els elements verticals que suporten un element horitzontal anomenat “llinda”.

–**Dr. Steven Zucker:** I saps què? Seguim utilitzant aquest sistema bàsic quan els unim en una combinació de dos per quatre. I això és el que els grecs van fer. Però ho van fer d'una manera molt més sofisticada.

–**Dr. Beth Harris:** Exacte. Van desenvolupar sistemes decoratius. I això és el que ens referim quan fem servir el terme d'ordres clàssics. Hi ha tres ordres bàsics: el dòric, el jònic, i el corinti. Hi ha un parell més, però que no estudiarem en aquest curs. Així i tot, els hem inclòs només perquè sapigueu qui són: la “Toscà” i la “Compost”. Així que l'ordre dòric, jònic i corinti estan il·lustrats en aquest diagrama. Primer el dòric, a continuació el jònic, i després, els dos últims pertanyen a l'ordre corinti. Són petites variacions d'aquests tres ordres.

–**Dr. Steven Zucker:** El doric és el més simple. El jònic és una mica més complicat. I després, el corinti, amb una complexitat visual fora de control.

–**Dr. Beth Harris:** Comencem des de l'ordre més antic, l'ordre Dòric.

–**Dr. Steven Zucker:** Perfecte, i pensem que aquest ordre va començar el

segle VII abans de la nostra era, a la geografia que avui coneixem com a Grècia. Veieu la següent fotografia d'un temple grec original que podria passar per situar-se a Itàlia. No obstant això, és un gran exemple de l'ordre dòric a l'era clàssica.

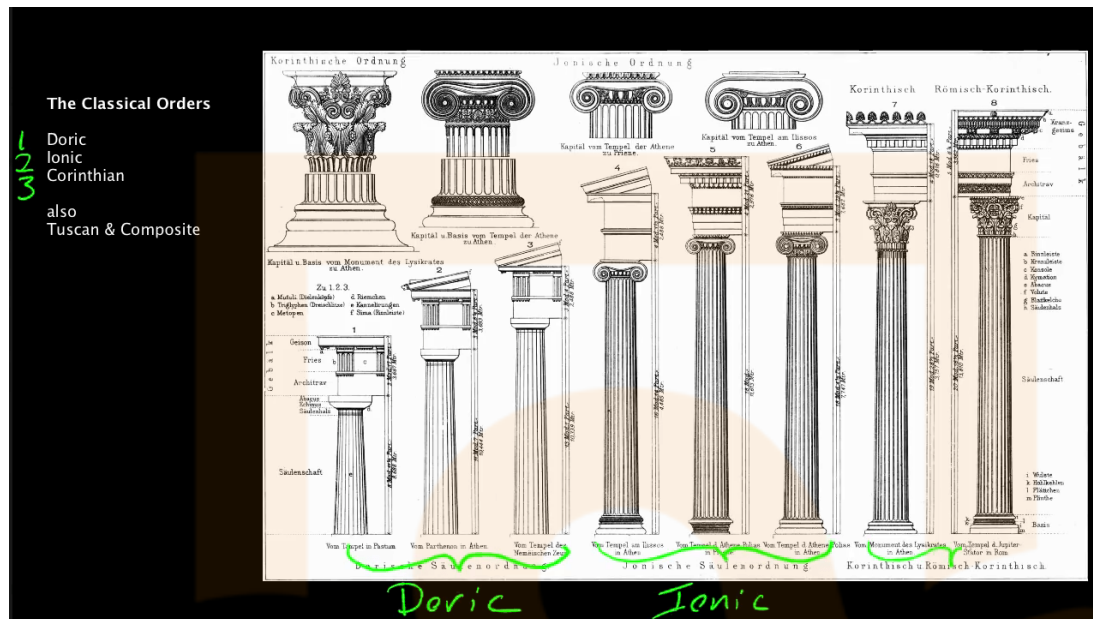

Figura 2: Fotograma del vídeo

- Dr. Beth Harris:** Comencem per la part superior, al frontó. El frontó no és, oficialment, part de l'ordre. Però d'ençà que els temples grecs en tenien un de frontó només podem considerar informar-ho o documentar-ho aquí. El frontó és l'espai triangular a la part alta del temple.
- Dr. Steven Zucker:** Exacte. Són cobertes a dues aigües. De vegades podrien haver estat cobertes d'escultures.
- Dr. Beth Harris:** L'àrea següent, sota del frontó, forma part, oficialment, part de l'ordre. I aquest es coneix com a l'entaulament.
- Dr. Steven Zucker:** Perfecte, per tant correspon a l'àrea que va d'aquest punt a l'altre.
- Dr. Beth Harris:** I la part superior de l'entaulament es coneix com a fris.
- Dr. Steven Zucker:** D'acord, o sigui que només aquesta part, es coneix com a fris. En altres paraules, tota aquesta secció.
- Dr. Beth Harris:** Dret, i a l'ordre dòric està decorat d'una manera molt específica, usant tríglifs i mètopes.
- Dr. Steven Zucker:** Ara, de fet, si analitzes la paraula tríglif, aquesta incorpora el prefix “tri”. Igual que la paraula “tricycle”, vol dir tres. I el

seu sufix, “glif” significa “marca”. Així que tríglif, literalment, significa “tres marques”. I podeu veure patrons de tres marques que es mouen per tot el recorregut a través del fris.

–**Dr. Beth Harris:** I llavors, entre els tríglifs identifiquem els espais que es coneixen com a “mètopes”. I en l'antiga arquitectura grega, aquestes estaven sovint ocupades per escultures.

–**Dr. Steven Zucker:** Entenem, per tant que, els tríglifs no són només formes arbitràries. Creiem que probablement van tenir un origen d'un moment quan els temples eren construïts de fusta. I això ho farien fins als extrems de taulons que farien de bigues del temple. I tindrien, per descomptat, es sostenien directament sobre les columnes. Observaràs que tots excepte un altre, almenys, estan alineats directament sobre les columnes.

–**Dr. Beth Harris:** Continuem avançant a la següent àrea que es coneix com a Capitell.

–**Dr. Steven Zucker:** Aquesta és un capitell dòric. És molt senzill. Té com a una erupció. I a continuació té una simple llosa a la part superior.

–**Dr. Beth Harris:** Per tant, el dòric és la més antiga i la més severa, i es va associar, segons als antics historiadors de l'arquitectura, Vitruvi, com a la forma més masculina.

–**Dr. Steven Zucker:** Aquesta part és més àmplia que no alta, fet que genera una percepció de pesant.

–**Dr. Beth Harris:** Sí, cert. A mesura que continuem movent-nos a la part inferior, arribem a la zona que comunament anomenem “columna”, però els historiadors d'art l'anomenen “eix”, és a dir, la part entre el capitell i la base.

–**Dr. Steven Zucker:** I si observeu de prop, pots veure que no és del tot clar. Hi ha, de fet, línies verticals que es mouen per tot el conjunt de la columna i es coneixen com a “estries” o “acanaladores”. Al dòric, les estries, és molt poc profunda. I realment, el què és, és una espècie de vieira que ha estat tallat directament en la superfície.

–**Dr. Beth Harris:** I el que les estries fan és crear un patró vertical decoratiu visualment atractiu al llarg de l'eix de la columna.

–**Dr. Steven Zucker:** Una de les altres característiques definitòries de l'ordre dòric és que, a la part inferior de l'eix-columna, no hi ha cap objecte de decoració. L'eix de la columna va directament a la base del temple.

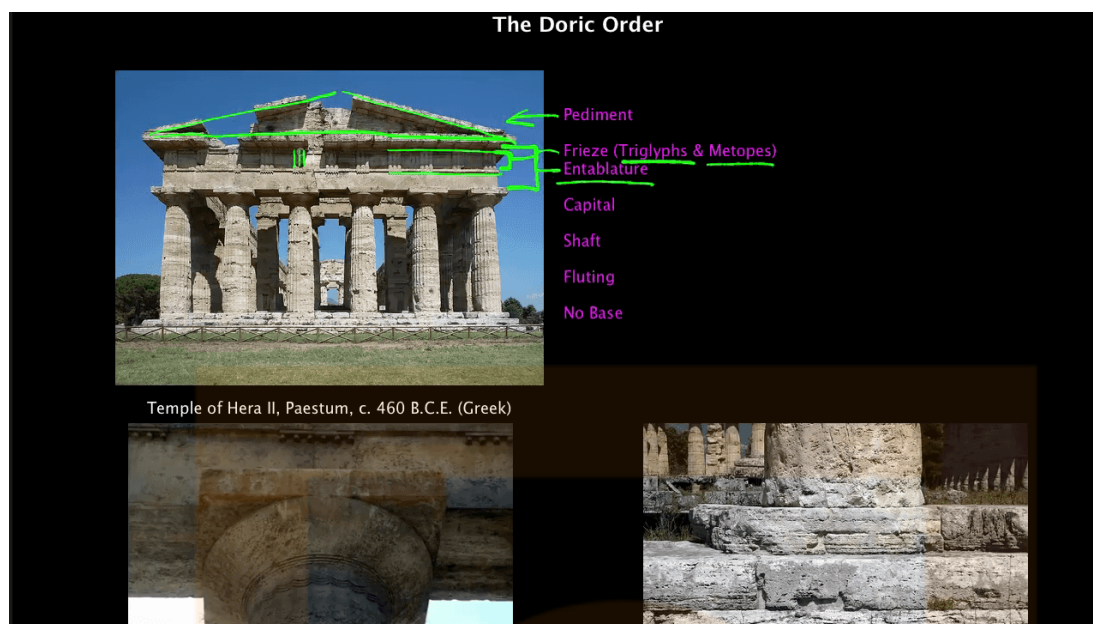

Figura 3: Fotograma del vídeo

–**Dr. Beth Harris:** I pots veure això realment en detall a la part inferior dreta, on no hi ha cap motllura que permeti una possible transició. Veiem com es veu en persona.

–**Dr. Steven Zucker:** Els capitells són molt elevats de manera que difícilment no veurem cap persona davant d'ells. Però crec que és fàcil no adonar-se'n de la grandària que tenen. Però vaig capturar una imatge fantàstica de vosaltres al Museu Britànic a prop d'un capitell que té origen d'un dels més coneguts temples d'ordre dòric, de l'Acròpoli d'Atenes.

–**Dr. Beth Harris:** Exacte, del Partenó. Realment són enormes. I aquesta foto és bona, també, per veure - en aquest cas, una reconstrucció ... Però permet una percepció de l'entaulament amb aquest fris amb els tríglifs i mètopes. I tenim un exemple, a la dreta, d'un relleu, que era per a una de les mètopes del Partenó.

–**Dr. Steven Zucker:** Exacte, així que aquesta mètopa, aquí, estaria ubicada en una d'aquestes plaques.

–**Dr. Beth Harris:** Parlem sobre un darrer element que trobem a l'arquitectura dòrica. És un element anomenat èntasi.

–**Dr. Steven Zucker:** És una mica complicat. Perquè crec que la majoria de la gent assumeix que una columna és recta de dalt a baix. És a dir, que els costats d'una columna són paral·lels entre ells, i la base d'una columna és tan àmplia com la zona situada directament sota el capitell. Però, de fet, els antics grecs no ho van construir els seus temples d'aquesta manera.

Figura 4: Fotograma del vídeo

Figura 5: Fotograma del vídeo

–**Dr. Beth Harris:** No. És fascinant pensar en totes les maneres en que els arquitectes de l'antiga Grècia pensaven com dissenyar d'una manera bella els seus edificis, i que manifestin el regne dels déus. I així, quan ens fixem en un antic temple dòric, veiem que els eixos s'inflen de mica en mica cap al centre.

–**Dr. Steven Zucker:** Gairebé aproximadament un terç fins a la part inferior, serien els més amplis. I ho faria, però ja lleugerament, cap al fons, i, d'altra banda, de manera cònica a mesura que avançarem cap a la part superior. De manera que el més punt més estret de l'eix de la columna es situaria a la part superior. I la part més àmplia correspondria aproximadament un terç de la columna des de la base.

–**Dr. Beth Harris:** I així, l'edifici proporciona una sensació de vivacitat que crec no tindria si la columna tingués exactament el mateix ample a la part superior com a la inferior.

Figura 6: Fotograma del vídeo

–**Dr. Steven Zucker:** Els historiadors de l'arquitectura han debatut el perquè els grecs es van molestar a fer això. Perquè fer-ho no era precisament fàcil. Això va ser difícil. Significa que cada tambor que defineix aquesta columna havia de ser única, una única peça. Aquests no podrien ser mesurats i produïts en massa.

–**Dr. Beth Harris:** Acabes d'utilitzar la paraula tambor. Així que les columnes no són, de fet, tallades d'una única peça de pedra.

–**Dr. Steven Zucker:** I si observes amb molta cura en aquesta fotografia,

pots identificar els límits entre aquests tambors. D'altra banda, els hi han practicat un forat que hauria anat a través del centre de cadascuna d'aquestes peces. De manera que un tros de fusta, de vegades, podria haver estat utilitzat per encadenar els diferents tambors, gairebé com perles d'un collaret. Una de les altres coses que fa l'èntasi és destacar la verticalitat del temple. Perquè el fet que es tornin les columnes més estretes a mesura que van més enllà, sembla com si l'eix de la columna provoca una sensació d'alçada de les columnes del que són en realitat. Ja que, a mesura que les coses s'allunyen de nosaltres, es tornen més petits pel que fa a escala.

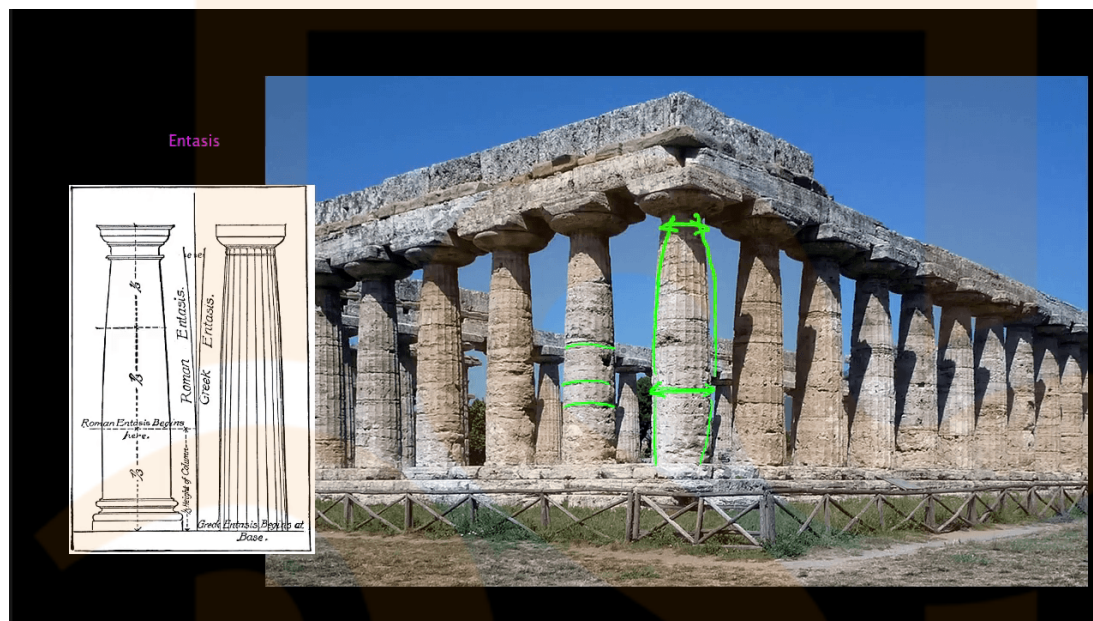

Figura 7: Fotograma del vídeo

–**Dr. Beth Harris:** Així que els grecs van reflexionar sobre la percepció humana. Van reflexionar sobre com veiem, no només com a una idea abstracta relacionada amb la matemàtica i la geometria, si no com a una experiència sensible, fet que ens diu alguna cosa sobre antiga cultura grega.

–**Dr. Steven Zucker:** Un últim detall: l'èntasi proporciona a l'eix de la columna un sentit de, gairebé, d'elasticitat, que porta el pes de la pedra sobre ella.

–**Dr. Beth Harris:** És realment fascinant pensar en totes aquestes decisions que els grecs van prendre a mesura que les van construir. Mirem ara el jònic, ordre que emergeix en breu després de l'ordre dòric. Heus aquí una altra construcció de l'Acropoli, aquest és l'Erectèon.

–**Dr. Steven Zucker:** Mostra una estètica diferent. Hi ha un sentit de delicadesa, diferent del sentit de massa, de la musculatura dels edificis que

associem amb l'ordre dòric.

–**Dr. Beth Harris:** I de fet, Vitruvi, l'historiador romà de l'arquitectura, va veure això una mostra d'ordre de caràcter més femení, per ser més alt, és més prim.

–**Dr. Steven Zucker:** Una de les columnes d'aquest edifici de la Grècia antiga es troba en un museu a Londres. Tenim bones fotografies d'ella.

Figura 8: Fotograma del vídeo

–**Dr. Beth Harris:** Podem distingir la característica distintiva a la part superior, al capitell, on veiem aquests desplaçaments de formes, també conegudes com a volutes. També veiem un tipus diferent d'estries. I també és important veure la base. Passem a veure l'ordre Corinti. Això es veu molt diferent: molt més decoratiu. I el que més el distingeix és, de nou, el capitell, on veiem formes semblants a fulles.

–**Dr. Steven Zucker:** També tenen bases. Tendeixen a ser més altes que al dòric, igual que el jònic. Però són altament decoratius. Hi ha un gran mite sobre l'origen del capitell corinti.

–**Dr. Beth Harris:** És realment una història divertida. Per descomptat, no tenim cap idea si és certa. La història narra la mort d'una noia jove. I que les seves possessions es van col·locar en una cistella que la van posar sobre la seva tomba. Sota aquesta cistella hi havia una planta d'acant que va començar a créixer. I pel fet que la pesada cistella ocupava la part superior, les fulles d'acant van començar a créixer al seu voltant.

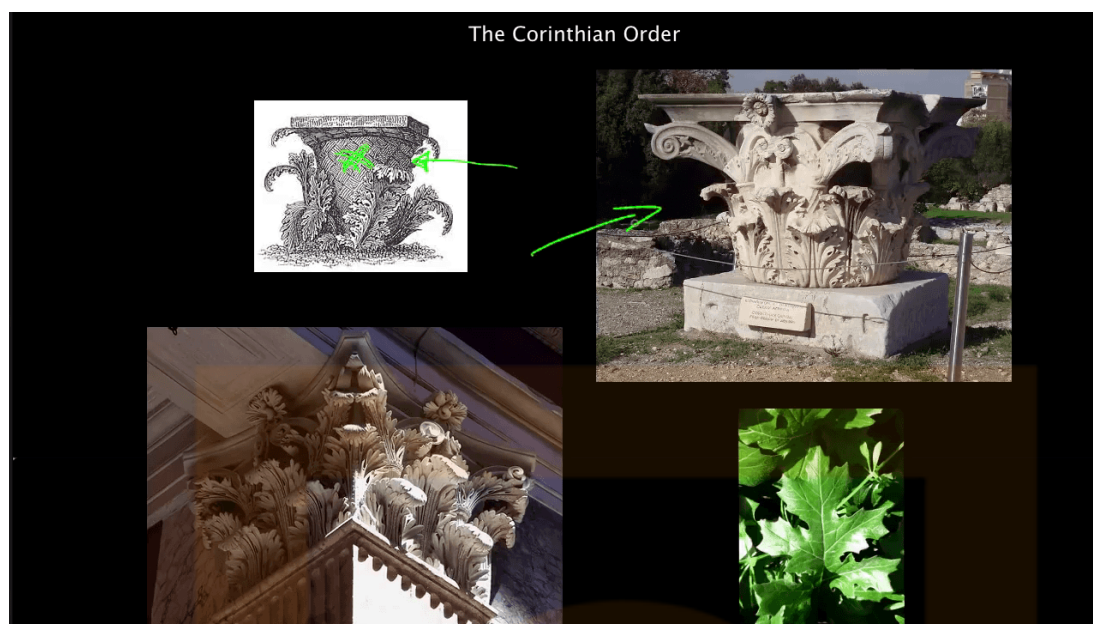

Figura 9: Fotograma del vídeo

–**Dr. Steven Zucker:** Bé, si mirem una columna de Corinti, realment ho sembla.

–**Dr. Beth Harris:** Això es veu exactament així.

–**Dr. Steven Zucker:** I sigui o no cert el mite, és un gran mite és cert. Així que l'ordre corinti és el més complex. Inclou tots dos el desplaçament, que nosaltres esperaríem veure en l'ordre jònic.

–**Dr. Beth Harris:** Les volutes

–**Dr. Steven Zucker:** Exacte. Però aquestes formes complexes basades en fulles les mateixes que podem observar aquí són en realitat inspirades en la fulla d'acant. I tenim una fotografia d'un full d'acant sota.

–**Dr. Beth Harris:** I aquestes creixen d'aquesta manera, per la qual cosa té sentit.

–**Dr. Steven Zucker:** El que és realment important de recordar és que els antics grecs, encara que van desenvolupar aquestes tres ordres clàssiques, només representen la gènesi. Van ser els romans que van aprofundir en aquestes idees. I després, posteriorment, aquelles persones que ho van fer, van mirar enrere a la tradició clàssica i es van inspirar de nou en elles. I encara ho fem avui. I aquí ho teniu. Les ordres arquitectòniques de l'antiga Grècia. (música)